

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társai

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Évesre 12 korona, félévre 6 korona. Negyed
évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk

A háboru hatása.

A társadalom a modern eszmék hatása alatt már-már kivetkőzött abból a légkörből, amelyet a multak bevált hagyományai elébe szabtak.

Beteges tüneteket észlelünk! Egyes meghibbant elmék forradalmat támasztottak a művészetben, tudományban, társadalmi életünkben, s minden életnyilvánulásainkban, s már-már felni kezdtünk, hogy az odadobott jelszavak hatása lerombol minden eszményit és minden józanságot.

Elképedtünk a művészet torzalakulásán, a költészet az idealizmus helyett genyrről, büszről kezdett zengeni s a perverz érzésű publikum tapsolt a szindarabok erkölcs-telen jelenetein, tárcáikkal, regények hemzsegték a házasságtöréstől s mintegy beharangozó volt a majdan bekövetkező szabadszerelemnek.

A vallást kigunyolták, lábbal tiporták s a lenállal rend ellen felforgató forradalmat propagáltak. A tekintélyt sárba tiporták s a törvényisztelet megszűnt, csakis a büntetéstől való félelem tartotta vissza sokak téktelenségét a büntetésétől. Ezek a tünetek az erkölcsi decadencia tünetei voltak, mondhatjuk lelki anarchia.

A raffinált élvezetek megszerzése volt a lécel. A cél elérésére nem ismertek más utat, mint a munkanélkül való meggazdagodást.

Ez volt minden mozgatója a nemtelen társaságnak s a megszerzett vagyon pökhendivé, elbizakodottá tette azt.

Ebben a tülekedésben alól maradt minden nemese s jóratörekvés, hogy helyt adjon a tülekedésnek, a tolkodásnak és lármázásnak.

A tisztesség és becsületesség alól maradt ebben a harcban, szerényen megvonult s a vallásban, a tisztaerkölcs kultiválásában, a munkában és mások megbecsülésében talált vigasztalást.

A kiáltó ellentét a háboru kitörésekor még szembeötlőbb lett. Mint árvízok a zajló folyam felszínre vet minden szennyet és piszkot, úgy került felül, a nyilvánosság szeme elé a bűn és a gasság.

Békében is burjánzott a gaz, de a háboru meghatványozott minden gonozságot.

Ismertük mi ezeket a hajlamokat már békében is, láttuk a bűnös törekvéseket és manipulációkat, de teljes aljasságában csak most szemlélhetjük.

Most amidőn minden jóérzésű

ember, részint a háboruban vérzik, fárad, szenved nélkülöz s a társadalom minden tisztesség lényé a lemondás, áldozatkészség a hazafias aggodalomban versenyez egymással s a becsületesség munkáját adja a haza oltárára, a legnagyobb megbotránkozással szemléli a kóros jelenségeket, amelyek nap-nap után nyilvánosságra kerülnek. Vajjon a tisztesség magyar társadalom vállalhat-e közösséget ezekkel a mindenélöl kisépért söpredékekkel? Vajjon nem helyén volna e felhívni a világ figyelmét, hogy a magyar társadalmak semmi köze sincs ehhez a jött-ment rablókhoz?

Miatha láttuk volna ezt a társaságot már békében is ott, ahol a magyar jozan társadalom ellen ségei toboroztak.

Majd mint pártvezérek, majd a vásári csalók és uszorások bandájában, máskor ott, ahol a becsület, a hazafias munka és áldozatkészség szerény harcsoi dolgoztak.

Ezek a társadalom ragadozó, akik mindig kelön kasziót alkottak, alkottak, habár elszórtan a társadalomban, mint a betörők és tolvajok kaszija békében is fosztogáltak becsületet és vagyont.

A lázas munka feleságtáza az ő mohóságukat is s most felre-ve minden óvatosságot, vakon rohantak a panamak posványába.

Lelkiismeretük nem szólalt fel, hogy egy nemzet vivja itt élet-halal tusját s nemzetek sorsa súlyedhet a pusztulásba nemtelen kapzsiságuk folytán.

A ragadozó állat ezekhez képest a könyörület symbouma. Az legalább a fajtáját kiméli.

Egy vigaszunk van csak. Van még ebben az országban becsület is. Ott látjuk igaz ügyünk mellett a haza hű fiait, a nemzetiségeket faji és vallási különbség nélkül. Vállvetve harcol a magyar, a horvát, a tót, román, német, keresztény, zsidó, mohamedán. Ithon aggóvda, nélkülözövé zuzulódás nélkül erős bizakodással várjuk a békét, nem a magunk javáért, de fiainkért.

Ne is legyen itt se faji, se felekezeti torozsolkodásnak helye. A társadalomnak két csoportra kell szakadni, a becsületesség és nemtelenség csoportjára. Ez utóbbiak helye legyen a börtön.

Vajjon lesz-e elegendő börtönünk?

Használjunk hadisegély postabélyeget.

Lapunk mai száma 2 oldal.

Városi közgyűlés Hogyan intézik nálunk a város sorsát?

Közgyűlést tartott a város hét-főn délután. A közgyűlés — mint rendszeren — ezuttal is 4-5 képviselőtestületi tagból és a tisztviselőkből állott. A tárgyalás rövid másfél óra alatt véget ért, mert az a megjelent néhány képviselőtestületi tag is aig várta, hogy ott hagyhasa a tanácsstermet.

Pedig volt egyenéhány érdekes tárgy, amely felett érdemes lett volna vitálni. Ilyen volt a főorvos előterjesztése, amely a bekövetkező ható járványokra való tekintettel egy jéggyár felállítását kívánata. Egyedül Hornyay Béla dr. kelt támogatására a főorvos elterjesztésének, de a képviselőtestület élén a főgármester urral ugy találta helyesnek, ha még megfontolják előbb a jéggyár ügyét. Mert hat az ő véleményük szerint az ősdolgot nem szabad a városnak emélni.

Ugyancsak gondakozni fognak a huzpároló felállításán is. Ez is szükséges volna, mert ezzel sok veszendőbe menő bust menthetőnek meg és olcsóbbá tehetőnk a huz. De mert szükséges, — ezt sem állítják föl. Szó nélkül fogadták el a városi bérletek megújítását és nem volt szava az ellen sem senkinek, hogy dr. Fonyi Zoltán tb. fogalmazó, a város egyik leiszorgalmasabb tisztviselője nuikkával való taterhálása alól állásáról való lemondással volt kénytelen menekülni.

Hitelesítő közgyűlés szerdán d. e. 11 órakor lesz.

A hadikölcsön végleges kötvényeinek kibocsátása.

A hivatalos lap közli a pénzügyminiszter 4778. sz. hirdetésnyét a 6 százalékos hadikölcsönkötvényéről kiadott ideiglenes elismervényeknek a végleges kötvényekre való kicserélése tárgyában.

Eszerint az 1914. évi 6 százalékos magyar járadékköcsön kötvények helyébe egy-óra kiadott elismervényeinek a szabad darabokra nézve fo yó évi április 1-től, a zárolt darabokra nézve fo yó évi 15-től kezdve végleges kötvényekre cseréltetnek ki.

A végleges kötvények annál a hivatalos aláírási helyenél, amely a kicserélendő ideiglenes elismervényen alkalmazott festékes bélyegzővel kibocsátó helyként van feltüntetve, az ott megjelenő felekek adatainak ki. Ugyancsak díjmentesen tartoznak a náluk megjelenő felekek a végleges kötvényeket kiadni

azok az intézetek is, amelyeket az 1914. évi november 11-én kelt aláírási felhívásban felsorolt hivatalos aláírási helyek az aláírások közvetítésére felhatalmaztak. A posta után beküldött ideiglenes elismervények ellenében kiadandó végleges kötvényeknek a felek részére való elküldésével járó költségeket önréthetőleg az ideiglenes elismervényeket beküldő felek tartoznak viselni.

A végleges kötvények a szabad darabokban, a zárolt darabokat a jegyző felekeknek pedig a zárolt darabokban adatainak ki, a zárolt kötvényekről pedig ezenkívül külön elismervényt adnak.

A zárolt bemutatójának kérelmére a m. kir. államkincstár a bemutatott kötvény zárolását bármikor feloldja olykép, hogy a zárolt kötvény helyett a bemutatónak a kötvénykönyvnek és az összes még le nem járt szelvényeknek, valamint a szelvényutalványnek bevonása mellett, költségmentesen tőzsedé forgalomra alkalmas, megfelelő névértékű, 1914 évi november 1-ei kelt kiadott 6 százalékos m. kir. adómentes államjáraköcskötvényeket szolgáltat ki, amelyek az összes folyószelvényekkel és szelvényutalványokkal vannak ellátva. Amennyiben a zárolt kötvények nem oldatnak fel, ugy az „Elismervény”-ben megnevezett személy, vagy ugy ennek örökös (hagyományos) — de nem más jogutódja vagy hitelezője — a feloldatlan, zárolt kötvényeknek s a még le nem járt szelvényeknek és a szelvényutalványoknak, valamint a szabadon forgó köcsön „Elismervény”-nek bemutatása mellett a feloldatlan zárolt kötvényeken alapuló tőkekövetelést 1919. évi augusztus 1-től 1919. évi nov. 1-ig bezárólag visszafizetésére felmondhatja. A felmondott kötvény felmondási záradékkal fog elláttatni és a m. kir. államkincstár az ilyen záradékos kötvény bemutatójának a kötvény névértékét — a kötvénynek és még le nem járt szelvényutalványának bevonása mellett — bélyegmentesen nyújtára 1920. évi november 1-én kifizeti.

A Laborc.

Kevés földrajzi névről beszélnek most többet, mint ennek az észak-magyarországi folyónak régiesen hangzó nevééről. A szláv nevű folyó völgyében most a világháboru egyik legmakaosabb és leghevesebb csatája folyik épen az északi szláv áradt feltartóztatására. A Laborc a Bodrog egyik forrasvize. A folyó Zemplén vármegye északi határán ered, a határszéli Csertész mellett

és iránya, mint a kárpáti hegylánc csaknem valamennyi folyóé, déli. A völgye egész Homonnáig keskeny melyet fontos magaslatok öveznek Homonnánál szélesül ki a Laboro völgye, a folyó Nagymihálynál már teljes lapályra lép, Deregnőnél délnyugatra fordul a Laboro és Szürnyeg mellett ömlik az Ondovába, mely néhány kilométerrel odébb dél felé a Latoróval egyesül és a Bodrog nevet veszi fel.

A Laboro százharminc kilométer hosszú és Észak-Magyarország egyik legjelentősebb folyója. Völgye közlekedési és most stratégiai szempontból különösen nevezetes, a völgyet követi a vasút. Közlekedésre ugyanis előnyösebb, mint a vele párhuzamosan haladó Ondava völgye, mert ez utóbbi szedi fel a mezei folyókat és így az ut a Laboro völgyében kevesebb nehézségbe ütközik. E folyó mellett folyik most a nagy küzdelem, a földrajz csak annyit jegyez fel a Labororól, melyről a vihágtörtenetnek majd sokkal több mondandója lesz.

A hivatalos jelentések az utóbbi időben csak a Laboro-völgyet említi, mint a nagy küzdelem legfőbb színhelyét, a harcok pontos helyét nem jelelik meg. Ettől a völgytől keletre szintén kemény és jelentős harcok folytak. Egeszen az uzsoki szorosig, amelytől északra jelentős harcok folytak egész márciusban és ahol szilárdan tartjuk pozíciónkat és összeköttetésünket délkelet-galiciai és busovinai frontunkkal. A térkép világosan mutatja a vonalait, a mi hadiutasainkat, a mely körülbéli Zboró főúti szögekig nyugat-galiciai hadiutasainkkal és ott ugyancsak körülbéli egyenes vonalban folytatódva Sztrópó és Izbugyradvány főúttal elhárítva és egészen Uzsokiig, ahonnan kisebb szövegekkel Koloman Zeleszcsikig terjed.

A Laboro völgyétől keletre esik Csina, a San eredetűnek környéke ahonnan a nagyszombati jelentés szerint csapatainkat kissé visszavontuk. Ez a kisebb visszavonás mindenki előtt természetesnek tűnhetik, aki az emondottak alapján figyelmezteti a terkepet. A csina hadalásra nekünk akkor volt szükségünk, amikor kerestük az utat Przemysl felé, az orosz főerők támadásával szembe azonban onnan és erősebb volt a mai hadalást elfoglalni. Megalapítható, hogy egészen jelentéktelen kis határossal van az oroszok birtokában. Mai állásainkban sokkal könnyebb csapataink ellátása és az utannóttas is nem könnyelmű a jóslat, hogy itt is meg fogjuk arítani az oroszokat csakugy, amint a dunai szorosban előnyös orosz sereget Zboró főúti teljes sikerrel feltartottuk.

HIREK.

— Az egyházmegyéből. A megyéspüspök Gaspary János úrkatát a satorajaihelet polgári idig lenes vezetésével bízza meg.

— Gyula-nap. Ezidre a haborus állapotokra való tekintettel sem a főispánnal, sem az alispánnal nem voltak a Gyula-nap alkalmából hivatalos tisztelegések. Magánúton azonban nagyon sokan kerestek fel a vármegye két vezető-tisztviselőjét jókívánásokkal. Egyedül a Veszprémi elöljáró: Landesmann Miksa

Kereszt" állomási kötőzöhelyén volt intim jellegű hivatalos tisztelgés, ahol a kötőzöhely orvosai, ápolónői és tisztviselői üdvözölték Dókus Gyula alispánt, a kötőzöhely katonai delegátusát. Az üdvözölő beszédet Mandel Ignác a kötőzöhely irodavezetője mondta, aki szép, formás beszédben fejezte ki az egész személyzet kívánságát. Beszédét a következőképpen fejezte be: „De tudott dolog az is, hogy minden segítségért fojyamadót gyamóltás nélkül küszöbéről el nem bocsát, hanem mindenkit Isten segítségével megsegít, megvigasztal. Ezen jósga befojlatlaltik nagybecsű neve betükataláljában is. Gyula: Gyamóltást Ur-istennel lekeremből adok. Nem akarjuk tehát Méltóságod rajongóan szeretett fenköit egyéniségét frázisteljes kívánalmakkal profanizálni, de belefűzünk napi imánkba azt a klausúát, engedje meg a jó Isten, hogy Mélt. öiete egy napsugaras örök tavasz legyen, banat, szomorúság soha ne bantsa szívet és minden jóval, bő adassai az emberi kor végső határaig tartó viruó egészségget aranyozza meg melybecsű drága életét.“ Az alispán rövid néhány szóval mondott köszönetet a meghatóan szép üdvözlőtért és a kapott 3 virágcsokorert, ígérve, hogy addigi szerelete ezuttal csak fokozódott azok iránt, akik neki mindig hűségget segítőtársainak bizonyítanak.

— Katonák vetési szabadsága. A kassai ez. és kir. katonai parancsnokság a katonák vetési szabadsága kezdőteül április 16. át álapította meg.

— Leghasznosabb szőlőtrágya a dus tegey tartalmu debreceni szarított és nyers fakál. Garantált lényeg foszfor és káium tartalommal. Debrecenből minden állomásra waggonszámra, a földművelésügyi miniszteri rendöiete alapján azonnal megállítható. Még nem késelt el, ha tayszi szükségletet azonnal megrendeli. A lakalati trágyázott szőlő kétszeres termést hoz és a betegségeknek jobban ellenáll. Kizárólagos elárúító: Klár Andor és Társa Részv. Társ. Debrecen hova megrendelés és kérdésökösök intézendős.

Nyári legelő

szarvasmarha, juh és sertés részére, vasuti állomás közelében keresztek. Ajánlatok az ár megjelölésével, a felügyeletet is beleértve, „Gute Weide 12472“ an die Annoncen. Expedition M. Duker Nachf. A. G. Wien II, Wollzeile 16. intézendős.

Lakás kiadó

Wekerle-tér 4. sz. házban 4 szoba és mellékhelyiségekből áll emeleti lakás kertszáználattal azonnal vagy május 1-re kiadó.

Felvilágosítás: Dr. Klein Károly ügyvéd irodájában,

Nvomatott Landesman

Mai távirataink.

A miniszterelnökség sajtóosztályának hivatalos közlései.

Kedvezően folynak a harcok.

Budapest, ápr. 12.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Az általános helyzet változatlan.

Orosz-Lengyelországban és nyugat Galiciában helyenként tüzéségi harc folyik.

A kárpáti arcvonalon az erdős Kárpátokban, különösen az uzsoki szorostól keletre eső terepszakason az oroszok támadásait az ellenség nagy veszteségei mellett visszavertük, és összesen 830 oroszot elfogtunk.

A délkelet Galiciában és Bukovinában egyes helyeken heves ágyuharc volt.

Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese.

A Kárpátokban meghiusult az orosz offenzíva.

Budapest, ápr. 12.

A sajtóhadiszállás jelenti:

Az egész kárpáti arcvonalon a helyzet lényegesen nyugodtabb lett. A nyugati szakason az oroszoknak az Ondava és a Laboro völgyében nagy erőkkal megkísérelt áttörése óta, amely husvétii csatában az ellenségnek rendkívül nagy veszteségei mellett teljesen meghiusult, több napja nem volt harc a Virava és az uzsoki szoros közötti szakason álló csapataink Telepóc, Zelló, Juhászlak és Patakófalú vonalban utolsó napok folyamán minden támadást visszavertek, az oroszok támadásai itt is alábbhagynak.

Az uzsoki szorost északra fedező magaslatokat csapataink 3 napi heves küzdelemben megtartották. Itt tegnap csak ágyuharc volt. Tucholkától és Szlavoszkótól északra sikerült a német csapatoknak és saját csapatainknak több állást elfoglalni, és foglyokat ejteni. Ezzel az egész kárpáti fővonalon megakadt a Przemysl vár esete óta tartó orosz offenzíva, amelyet csapataink ellentámadásai több helyen érzékenyen értek.

1350 oroszot fogtak el a németek.

Berlin, ápr. 12.

A német nagyvezérkar közli:

A keleti hadszíntéren Máriapótlól keletre előretörve az oroszoktól 9 tisztet és 1350 főnyi lényegesen hadifoglyul ejtettünk és 4 géppuskát zsákmányoltunk.

A Lomzától északkeletre az oroszok hajtógéppel bombákat dobtak, amelyek nem robbantak fel, hanem lassan elégve, fojtó gázokat fejlesztettek. A sajtóban közzétett ama hivatalos jelentés, mintha egy orosz altisztet német tisztnek jelenlétében megcsönkítottak volna, mint otromba és értelmetlen hazugság egyéb megjegyzést nem érdemel.

A nyugati harctér eseményei.

Berlin, ápr. 12.

A nagy főhadiszállásról hivatalosan jelentik:

A nyugati hadszíntéren az Argonneokban a franciáknak kisebb részleges támadásai meghiusultak. A Maas és Mosel között a vasárnap aránylag nyugodt volt, csak esti órákban kezdtek a franciák támadást Combes hadállás ellen. Két órai harc után a támadást visszavertük.

Az Aillyi erdőben és Bois de Pretreben a nap folyamán egyes helyekre szorítózó szuronyharcok folytán, amelyekben mi maradtunk felül, egy éjjel megismételt támadást visszavertünk. Válaszul arra, hogy az ellenség repülőgépek április 5-én bombákat dobtak a hadművelet területén fekvő Mühlheim nyílt városra, amely bombák 3 asszonyt megöltek, Nancyra hasonló nevű erdőcsoport főhelységére bőséges robbantó és fojtó bombákat dobtunk. A francia tiszték vallomása szerint a párisi és troyesi notre dame székesegyházak, valamint a kimagasló állami épületek, mint a nemzeti könyvtár, szépművészeti palota, rokkantak palotája, louvre stb. katonai berendezésekkel, úgy mint fényzőrökkal, dróttalan állomásokkal és géppuskákkal vannak ellátva.